

**МЕЛІТОПОЛЬСКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ФАКУЛЬТЕТ ІНФОРМАТИКИ, МАТЕМАТИКИ ТА ЕКОНОМІКИ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Економіка розвитку територій Вибіркова
Ступінь освіти Бакалавр/магістр/доктор філософії Освітня програма	Магістр С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) Освітньо-наукова програма «Керівництво персоналом та економіка праці», «Економіка та адміністрування в охороні здоров'я» Освітньо-професійна програма «Економіка та міжнародні економічні відносини»
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2026-2027/ парний
Викладачі	
Профайл викладачів	
Контактний тел.	
Е-mail:	
Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	
Консультації	<i>Онлайн-консультації: через систему ЦОДТ МДПУ ім. Богдана Хмельницького.</i>

1. АНОТАЦІЯ

Програма освітнього компоненту «Економіка розвитку територій» передбачає першочергове вивчення теоретичних основ: принципів, методів і прийомів якісного та кількісного обґрунтування планових показників розвитку територій. У зв'язку з цим здобувачі вивчають систему планування в Україні, засоби й методи обґрунтування планових рішень, методологію стратегічного і тактичного планування, соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування, моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану, прогнозування та планування на регіональному та місцевому рівні, інформаційну базу та організацію планової роботи з розвитку територій, управління земельними ресурсами, правові основи управління земельними ресурсами.

Програму освітнього компоненту «Економіка розвитку територій» складено відповідно до освітньо-наукових програм «Керівництво персоналом та економіка праці», «Економіка та адміністрування в охороні здоров'я», освітньо-професійної програми «Економіка та міжнародні економічні відносини».

Освітня компонента належить до циклу вибіркового ОК.

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали. З освітнього компонента розробляються і доводяться до здобувачів критерії оцінки кожного виду діяльності, які в сукупності дозволяють оцінити результати навчання.

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з кожного освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів.

Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам (не більше 3-4 видів за освітнім компонентом). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Загальний бал (ЗБ ОК) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань. Підсумковий контроль знань – залік. Предметом вивчення ОК є закономірності функціонування і розвитку підприємств в ринкових умовах.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою вивчення ОК є засвоєння теоретичних знань щодо планування розвитку територій та формування професійних компетентностей з управління стратегічними та тактичними змінами територій.

Завданнями вивчення ОК є дослідження розвитку територій у контексті сучасних міжнародних, національних, регіональних і локальних викликів; аналіз чинники територіального розвитку; дослідження проблеми маркетингу та брендингу територій; визначення можливості й виклики майбутнього розвитку територій.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК5. Здатність працювати в команді. ЗК6. Здатність розробляти та управляти проєктами.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень. СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки. СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження. СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання та управління кадрової політики.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень, трудових відносин, трудового потенціалу.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11. Здатність планувати і розробляти проєкти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН2.Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

РН4.Розробляти соціально-економічні проєкти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

РН7.Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

РН8.Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

РН9.Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

РН10.Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально- економічними системами.

РН11.Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

РН12.Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

РН13.Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

РН14.Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

РН15.Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота
Кількість годин	40 год.	20 год.	60 год.

6. ПОЛІТИКИ КУРСУ

- Жодні форми порушення академічної доброчесності.
- Студент зобов'язаний відпрацювати всі пропущені лабораторні, практичні або семінарські заняття протягом двох тижнів.
- Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю («Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького»).
- Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни («Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького»).

7. СТРУКТУРА КУРСУ

7.1 СТРУКТУРА КУРСУ (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Блок I. Теоретико-методологічні основи здійснення стратегічного планування та прогнозування розвитку територій						
12	Тема 1. Система планування та прогнозування як інструмент державної політики	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 2. Теоретико-методологічні основи стратегічного планування	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
10	Тема 3. Процес стратегічного планування розвитку територій	Лекція (2год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 4. Організаційне забезпечення процесу стратегічного планування.	Лекція (2 год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (- год.)	Основна, додаткова та інтернет	Обговорення теми. Виконання	-	Впродовж першого навчального семестру (перший періодичний

	Співробітництво з територіальними громадами та іншими суспільними групами		ресурси	практичних завдань		контроль)
12	Тема 5. Соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування розвитку територій	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
12	Тема 6. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану. Організація моніторингу та оцінки реалізації стратегічного плану	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
Блок II. Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні основи здійснення планування на регіональному та місцевому рівні						
12	Тема 7. Нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
10	Тема 8. Методологія прогнозування територіального розвитку	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

8	Тема 9. Державні та регіональні цільові програми як важелі процесу територіального розвитку	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
10	Тема 10. Оперативне планування як інструментарій реалізації стратегії	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
10	Тема 11. Особливості планування і розвитку міст	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	5	Впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
10	Тема 12. Теоретично-методологічні основи управління земельними ресурсами	Лекція (4 год.) Практичне заняття (- год.) Самостійна робота (6 год.)	Основна, додаткова та інтернет ресурси	Обговорення теми. Виконання практичних завдань	-	Впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7.2 СХЕМА КУРСУ (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Назва теми	Зміст лекції
Тема 1. Система планування та прогнозування як інструмент державної політики	1.1. Теоретичні основи прогнозування та планування економіки. 1.2. Методологія прогнозування та програмування (макроекономічного планування). 1.3. Система планування як інструмент національного та регіонального розвитку. 1.4. Основні напрямки і пріоритети економічного розвитку України та регіональної політики.
Тема 2. Теоретико-методологічні основи	2.1. Соціальне ринкове господарство як об'єкт державного регулювання та стратегічного планування. 2.2. Методи стратегічного планування.

стратегічного планування	2.3. Діюче законодавство в галузі стратегічного розвитку України та її регіонів.
Тема 3. Процес стратегічного планування розвитку територій	3.1. Теоретичні основи процесу стратегічного планування. 3.2. Структурні елементи процесу стратегічного планування.
Тема 4. Організаційне забезпечення процесу стратегічного планування. Співробітництво з територіальними громадами та іншими суспільними групами	4.1. Організація інформаційного забезпечення стратегічного планування розвитку територій. 4.2. Співробітництво з територіальними громадами та іншими суспільними групами при розробці стратегії розвитку територій.
Тема 5. Соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування розвитку територій	5.1. Інформаційне забезпечення та аналітичні дослідження, необхідні для планування розвитку території. 5.2. Аналіз соціально-економічної бази регіону. 5.3. Застосування теорії економічного аналізу при здійсненні аналітичної оцінки соціально-економічного розвитку регіону.
Тема 6. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану. Організація моніторингу та оцінки реалізації стратегічного плану	6.1. Управління реалізацією стратегічного плану та контроль за його виконанням. 6.2. Механізм реалізації стратегії стійкого розвитку регіонів в Україні.
Тема 7. Нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні	7.1. Теоретичні засади територіального планування. 7.2. Розроблення та затвердження генерального плану. 7.3. Нормативно-правове забезпечення розвитку територій в Україні
Тема 8. Методологія прогнозування територіального розвитку	8.1. Взаємозв'язок прогнозування і планування. 8.2. Методи прогнозування.
Тема 9. Державні та регіональні цільові програми як важелі процесу територіального розвитку	9.1. Програмно-цільовий метод планування як спосіб формування системи планових рішень. 9.2. Розробка цільових комплексних програм.
Тема 10. Оперативне планування як інструментарій реалізації стратегії	10.1. Сучасні підходи до оперативного планування 10.2. Підготовка оперативних документів. 10.3. Структура та змістовна складова оперативного плану.

Тема 11. Особливості планування і розвитку міст	11.1. Напрями та завдання містобудівної діяльності 11.2. Компетенція органів влади різного рівня у галузі містобудування. 11.3. Особливості планування і забудови міських територій. 11.4. Стратегічні напрями розвитку міст
Тема 12. Теоретично-методологічні основи управління земельними ресурсами	12.1. Нормативно-правове регулювання земельних ресурсів. 12.2. Земельні ресурси як об'єкт управління. 12.3. Нормативно-методичне регулювання оцінювання земель.

7.3 СХЕМА КУРСУ (ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Тема 1. Система планування та прогнозування як інструмент державної політики	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 2. Теоретико-методологічні основи стратегічного планування	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 3. Процес стратегічного планування розвитку територій	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 4. Організаційне забезпечення процесу стратегічного планування. Співробітництво з територіальними громадами та іншими суспільними групами	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 5. Соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування розвитку територій	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 6. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану. Організація моніторингу та оцінки реалізації стратегічного плану	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 7. Нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 8. Методологія прогнозування територіального розвитку	Обговорення теми. Виконання практичних завдань

Тема 9. Державні та регіональні цільові програми як важелі процесу територіального розвитку	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 10. Оперативне планування як інструментарій реалізації стратегії	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 11. Особливості планування і розвитку міст	Обговорення теми. Виконання практичних завдань
Тема 12. Теоретично-методологічні основи управління земельними ресурсами	Обговорення теми. Виконання практичних завдань

7.4 СХЕМА КУРСУ (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Тема 1. Система планування та прогнозування як інструмент державної політики	Макроекономічне планування як механізм державного регулювання. Об'єкт та суб'єкт планування і прогнозування. Сутність концепції. Методологія в широкому сенсі. Методологія прогнозування та програмування (макроекономічне планування).
Тема 2. Теоретико-методологічні основи стратегічного планування	Перешкоди, які заважають запровадженню стратегічного планування на територіальному рівні, та шляхів їх подолання.
Тема 3. Процес стратегічного планування розвитку територій	Визначення та формулювання цілі або системи цілей. Вимоги до формулювання цілей соціально-економічної системи. Оцінка та аналіз вихідного рівня об'єкта стратегічного планування, визначення сильних і слабких його сторін. Вивчення обсягу і структури потреб суспільства, його окремих підсистем у плановому періоді.
Тема 4. Соціально-економічний аналіз у процесі стратегічного планування розвитку територій	Шкалограма визначення місця окремих районів міста та малих міст в економічній ієрархії. Рейтингова оцінка економічного розвитку регіонів як різновид порівняльного аналізу.
Тема 5. Моніторинг та оцінювання реалізації стратегічного плану. Організація моніторингу та	Розробка програм та проектів. Інструментарій та методи відбору проектів. Індикатори процесу реалізації державної стратегії регіонального розвитку.

оцінки реалізації стратегічного плану	
Тема 6. Нормативно-правове забезпечення територіального планування в Україні	Порядок розроблення, коригування, погодження і затвердження містобудівної діяльності з планування територій. Підвищення ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в питаннях соціально-економічного розвитку регіонів
Тема 7. Методологія прогнозування територіального розвитку	Методологія прогнозування великих керованих систем. Класифікація методів прогнозування.
Тема 8. Державні та регіональні цільові програми як важелі процесу територіального розвитку	Державні цільові програми в системі планування та прогнозування економічного і соціального розвитку України. Повноваження органів державної влади у сфері розробки і виконання державних цільових програм.
Тема 9. Оперативне планування як інструментарій реалізації стратегії	Суб'єкти процесу розробки оперативного плану. Склад робочої групи оперативного з підготовки оперативного плану реалізації стратегії територіального розвитку.
Тема 10. Особливості планування і розвитку міст	Законодавство у галузі містобудівної діяльності. Напрями, завдання, основні вимоги до містобудівної діяльності. Відповідальність за порушення містобудівного законодавства. Управління у галузі містобудівної діяльності. Основні напрями містобудівної діяльності. Генеральний план населеного пункту.
Тема 11. Теоретично-методологічні основи управління земельними ресурсами	Основні принципи формування соціально та економічно ефективного і екологічно безпечного землекористування. Шляхи ефективного використання земельних ресурсів Відповідальність та вирішення суперечок за порушення законодавства в сфері оцінки земель.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <https://v.gd/ADELEh>. Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та самостійну роботу.

ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧА, ЯКА ПІДЛЯГАЄ	РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ НА НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТТЯХ	M1	M2	РАЗОМ
	Доповіді на семінарських заняттях	5	5	10
	Виконання практичних вправ	5	5	10
	Виконання тестових завдань	5	5	10
	Разом	15	15	30
	САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА			
	Підготовка презентацій і їх захист	10	-	10
	Написання есе	10	-	10
	Написання тез доповідей для участі у науково-практичних конференціях	-	10	10
	Разом	20	10	30
	ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (залік)	-	-	40
	Загальний бал ОК	-	-	100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Творчі завдання (реферат, есе, схеми, презентації)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, - 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня

Практико-орієнтовані завдання (проекти, ситуаційні завдання тощо)	5 балів: – 5 балів – завдання виконано правильно і якісно, виявлено вміння студента застосовувати, творчо використовувати психологічні теоретичні знання на практиці, пов'язані з особливостями і засобами психологічної діяльності. Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 4 бали – завдання виконані в основному правильно, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір, намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 3 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну, віддають перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня
--	---

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 4 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Освітнім компонентом також передбачено проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів. Отриманий результат і буде показником загального балу (ЗБ).

Підсумковим контролем на освітньому компоненті Педагогіка з навчальною практикою є письмовий екзамен, на його складання надається 40 балів. Екзаменаційний білет включає 2 теоретичних питання (по 10 балів за відповідь на 1 питання) та 20 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	Відмінно	36-40
Високий рівень Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	Добре	33-35
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	Добре	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	Задовільно	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	Задовільно	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання екзамену)	21-23

Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	1-20
--	---	------

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики, диференційований залік	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента	Незараховано з обов’язковим повторним вивченням освітнього компонента

Порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті

(відповідно Положення про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>)

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>, розміщеного на офіційному сайті Університету.

З даним Положенням здобувачів знайомлять куратор ECTS, гарант освітньої програми, НПП, які викладають на ОП.

Також інформація щодо перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті розміщується на офіційній сторінці кафедри, включаючи зразок заяви для визнання результатів такого навчання і рекомендованих онлайн-ресурсів для неформальної освіти.

Викладачами освітньої програми здійснюється моніторинг сертифікаційних програм, курсів на онлайн-платформах та в офлайн-режимі з метою надання здобувачам вищої освіти актуальної інформації про підвищення рівня професійної підготовки та можливого перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінці освітнього компоненту на ЦОДТ, а також в месенджерах.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Інструментарій місцевого економічного розвитку: теорія, методологія, практика: монографія / [Ковальов А. І., Корольова Т. С., Сментина Н. В., Павлова Т. В., Карпов В. А., Фіалковська А. А., Котова І. М.]; за заг. ред. А. І. Ковальова. – Київ: ФОП Гуляєва В. М., 2021. – 413 с.
2. Механізми управління розвитком територій: зб. наукових праць. Житомир: Поліський національний університет, 2020. 320 с
3. Моделювання соціально-економічного розвитку мезосистем в умовах децентралізації : монографія / Н. В. Сментина, А. І. Ковальов, А. З. Підгорний, В. А. Карпов, Т. С. Корольова, Т. В. Павлова, К. В. Вітковська; за заг. ред. Н.В. Сментини. Київ : ФОП Гуляєва В. М., 2019. 272 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/9491>. Економічна безпека та конкурентоспроможність регіонів України : монографія / З. С. Варналій, Р. Р. Білик. – Чернівці : Технодрук. 2018.-454 с.
4. Постанова Кабінету Міністрів України №106 від 31 січня 2007 р. „Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм” www.rada.gov.ua.
5. Постанова Кабінету Міністрів України №621 від 26 квітня 2003 р. „Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту держбюджету” www.rada.gov.ua
6. Сментина Н. В., Фіалковська А. А. Стратегічне планування місцевого розвитку: навч. посіб. – К.: ФОП Гуляєва В.М., 2019. – 244 с.
7. Закон України „Про державні цільові програми” (Відомість Верховної Ради України, 2004, № 25, ст.352).
8. Закон України „Про державну статистику” (Відомість Верховної Ради України №2938-VI (2938-17) від 13.01.2011 р.).
9. Закон України „Про стимулювання розвитку регіонів” (Відомість Верховної Ради України, 2009, №151, ст. 756).
10. Закон України від 23 березня „Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України” (Відомість Верховної Ради України, 2000, №25, ст.195).

Допоміжна

1. Берданова О.В., Вакуленко В.М., Валентюк І.В., Ткачук А.Ф. Стратегічне планування розвитку об’єднаної територіальної громади: навч. посіб. К. 2017. 121 с.

2. Борщ Г. А., Вакуленко В. М., Гринчук Н. М., Дехтяренко Ю. Ф., Ігнатенко О. С., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф., Юзефович В. В. Ресурсне забезпечення об'єднаної територіальної громади та її маркетинг: навч. посіб. / [Г. А. Борщ, В. М. Вакуленко, Н. М. Гринчук, Ю. Ф. Дехтяренко, О. С. Ігнатенко, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук, В. В. Юзефович] – К. : – 2017. – 107 с.
3. Бріль М. Стратегія – основа становлення та розвитку ОТГ. Місцеве самоврядування. Травень, 2018. № 5. Режим доступу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/ms/2018/may/issue-5/article-36538.html>
4. Кухленко О.В., Федоряк Р.М., Невмержицька С.М. Проблеми децентралізації влади у межах регіональної політики України. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2017. № 2. Режим доступу до журналу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1028>
5. Омаров С.А. Стратегія сталого розвитку регіонів України: оцінка та прогнозування: монографія / Ш.А.Омаров ; НАНУ, Науково-дослідний інститут індустріальних проблем розвитку, Харків: Інжек, 2014.-284с.
6. Планування розвитку територіальних громад. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування / Г. Васильченко, І. Парасюк, Н. Єременко / Асоціація міст України – К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІ ЕН ЕЙ», 2015. – 256 с.
7. Сментина Н. В., Фіалковська А. А., Бенчмаркінг у системі управління економічним розвитком об'єднаних територіальних громад. Економіка України. 2019. № 11-12 (696-697). С. 49–59. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/11737>
8. Стратегії розвитку бізнесу: теорія і практика : навч. посібник / Зоя Галушка, Олена Лусте. - Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 288 с.
9. Цалко Т. Р., Невмержицька С. М. Виконавська дисципліна у державному управлінні в умовах трансформації та діджиталізації. Економіка та держава. 2020. № 12. С. 114-120. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.12.114

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. www.rada.gov.ua - сайт Верховної Ради України.
2. www.sta.gov.ua - сайт Державної податкової адміністрації України.
3. www.kmu.gov.ua - сайт Кабінету Міністрів України.
4. www.as-rada.gov.ua - сайт Рахункової палати України.
5. www.ier.kiev.ua - сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій.
6. www.ukrstat.gov.ua - Державний комітет статистики України.
7. www.oecd.org - Організація з економічного співробітництва і розвитку.
8. www.icps.kiev.ua - Центр перспективних досліджень.
9. www.uaib.com.ua – Українська асоціація інвестиційного бізнесу.
10. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року (Проект) // Офіційний портал Верховної Ради «Законодавство України». URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=64508&pf35401=462260>.
11. Цілі сталого розвитку // Офіційний сайт Організації об'єднаних націй в Україні. URL: <http://www.un.org.ua/ua/tsili-rozvytku-tysiacholittia/tsili-stalohorozvytku>.
12. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом // Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/ yevropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>.

